

Grįžtamojo ryšio metodų taikymas pamokoje

Dr. Snieguolė Vaičekauskienė

Elektrėnai

2018 10 02

*Prisiminkite svarbiausią,
Jums didelę įtaką / įspūdį padariusį
(į)vertinimą*

Kodēl prisiminēte būtent šī jvykj?

- Jvardinkite 3–5 kriterijus,
- pasidalinkite savo pastebējimai grupēje.
- Grupēje suformuluokite gero vertinimo „taisykles“

Elektrėnų sav. mokyklų taisyklės: kaip teikti GR

- Pirmiausiai pagirk
- Sąžiningas, nuoseklus, ūgtis (vertinimas skatina)
- Pagrįsta argumentais, faktais
- Vertinti pastangas
- Susitarimų laikomasi
- Padrąsinimas
- Čia ir dabar
- Nejėidus, pozityvus kalbėjimas apie klaidas
- Grįžtamasis abipusis
- Empatiškas

Grįžtamasis ryšys (Feedback) -

tai **racionalūs, pagrįsti komentarai** apie Jūsų (jūsų paties arba mokinio) atliekamą veiklą iš kitų žmonių.

Grįžtamasis ryšys padeda geriau įsisavinti informaciją, kurios mokotės, geriau išmokti naujų įgūdžių, nes **padeda pažiūrėti į save iš šono**.

Grįžtamojo ryšio metu aptariami **ties tinkami, tiek keistini** Jūsų elgesio aspektai, todėl galite gauti pilną vaizdą.

Nebijoti paprašyti grįžtamojo ryšio – tai rodyti, kad norite tobulėti.

Ar Jūsu prisimintoje situacijoje buvo
kito asmens suinteresuotumas Jūsų sėkme?

Ar Jūsų prisimintoje situacijoje buvo
kito asmens suinteresuotumas Jūsų sėkme?

Kuo (kokiais požymiais) tai pasireiškė?

Grįžtamasis ryšys pamokoje visuomet turi remtis

- Specifiniais klausimais
- Specifiniais interesais – siekiu auginti mokinį
- Gerų santykių kūrimu
- Vesti rezultato link

2.4. Vertinimas ugdant	2.4.1. Vertinimas ugdymui	Vertinimo kriterijų aiškumas Vertinimo įvairovė Pažangą skatinantis grįžtamasis ryšys	Mokiniai informuojami ir su jais aptariama, ko iš jų tikimasi, koks turi būti gerai atliktas darbas, kokie vertinimo kriterijai, kada ir kaip yra taikomi. Mokymosi planavimui, stebėjimui ir koregavimui naudojami įvairūs vertinimo būdai – diagnostinis, formuojamasis ir apibendrinamasis, formalus ir neformalus, tačiau vyrauja kasdienis neformalus formuojamasis vertinimas. Mokytojai siekia surinkti pakankamai informacijos apie mokinio mokymosi rezultatus, sėkmes ir problemas, kad neklysdami priimtų sprendimus dėl tolesnio ugdymo. Derinami skirtingi vertinimo būdai – mokinių pasiekimų patikrinimai, vertinimo apylankai, mokinių pasiekimų aprašai ir kt. Vertinant pripažįstama formaliojo, neformaliojo ir savarankiško mokymosi pasiekimų visuma, kiekvienam mokiniui suteikiamos galimybės pasirodyti kuo geriau. Mokytojai užtikrina, kad mokiniams ir jų tėvams informacija apie mokymąsi būtų teikiama laiku, būtų informatyvi, asmeniška ir skatinanti kiekvieną mokinį siekti asmeninės pažangos. Siekiama abipusio grįžtamojo ryšio (dialogo), padedančio mokytojams pasirinkti tinkamesnes mokymo strategijas, o mokiniams – siekti optimalios asmeninės sėkmės, taisyti mokymosi spragas ir vadovauti pačių mokymuisi.
------------------------------	---------------------------------	--	---

„M. Fullan (2009) primena, kad

tikroji švietimo **kaita nėra tiesiog** naujausių **politinių sprendimų įgyvendinimas**.

Tam, kad įvyktų realūs praktikos pokyčiai

kiekvienoje klasėje ir visose švietimui tarnaujančiose organizacijose,

reikia nuolatinės ir gilios refleksijos, asmeninio ir bendruomeninio įsipareigojimo keisti savo nuostatas ir praktiką,

o dar svarbiau – ugdytis **gebėjimus susidoroti su galima nesėkme**. <...>

Formuojant ir įgyvendinant politiką, visada **kyla įtampa tarp jos kūrėjų ir įgyvendintojų...**“

(dr. E. Pranskūnienė, 2018)

Iššūkis:

Pamokose naudojamas **GR** turi

„išeiti“ už tradicinių

mokomųjų dalykų rėmų:

ugdyti mokėjimą mokytis,

skaitmeninį raštingumą,

iniciatyvumą, verslumą,

kultūrinį sąmoningumą,

kūrybingumą ir vertybinį ugdymąsi

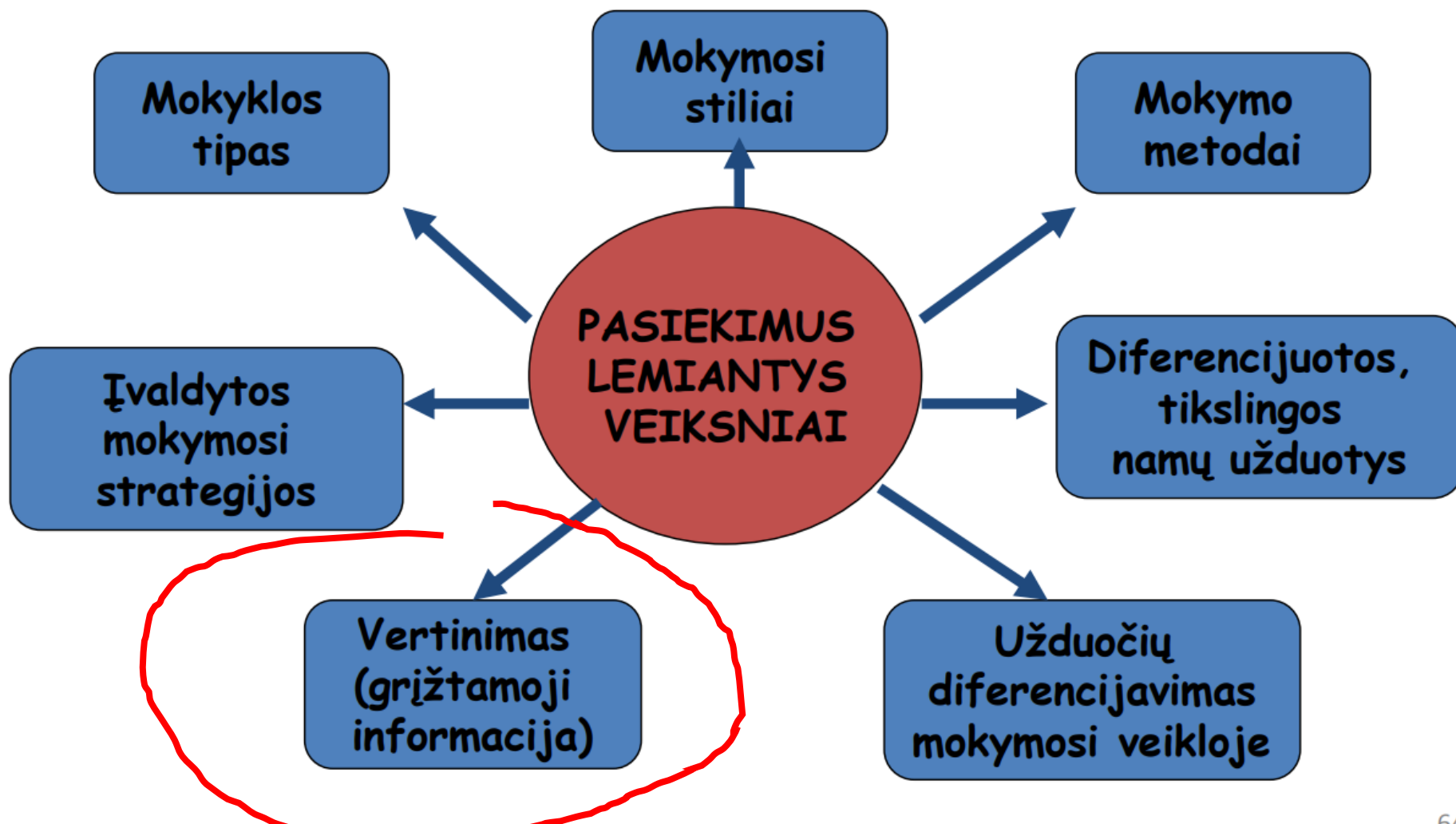
Mokymosi veiksmų poveikis: didelis ($d > 0,60$)

- Savęs vertinimas ir lūkesčiai – 1,44
- Formuojamasis vertinimas – 0,90
- Klasės diskusijos – 0,82
- Mokytojo dėstymo aiškumas – 0,75
- Grįžtamoji informacija – 0,75
- Mokytojų-mokinių santykiai – 0,72
- Ankstesni pasiekimai – 0,65
- Idėjų formulavimas sau ir savęs klausinėjimas – 0,64
- Mokymo(-si) metodai – 0,62
- Mokymas spręsti problemas – 0,61
- Bendraklasių vienas kitam teikiama mokymosi pagalba – 0,55

Mokymosi veiksnų poveikis: vidutinis ($d > 0,30$)

- **Pamokos valdymas – 0,52**
- **Namų aplinka – 0,52**
- **Mokymasis mažomis grupėmis – 0,49**
- **Tėvų įsitraukimas – 0,49**
- **Ikimokyklinio ugdymo programos – 0,45**
- **Mokytojų lūkesčiai – 0,43**
- **Mokyklų direktoriai ir lyderiai – 0,39**
- **Kompiuterizuotas mokymas – 0,37**
- **Žinių patikrinimo dažnumas – 0,34**

Sėkmingus mokinių pasiekimus lemiantys veiksniai (2004 m. nacionalinis mokinių pasiekimų tyrimas)

GR poveikis (didžiausias)

- Užuominos – 1,10
- Argumentuotas pastiprinimas – 0,95
- Pastiprinimas – 0,94
- Vaizdo ar garso GR – 0,64
- Instruktuojantis GR naudojant kompiuterį – 0,52

GR poveikis (mažiausias)

- Programuotas instruktavimas – -0,04
- Gyrimas (be argumento) – 0,14
- Baudimas – 0,20
- Tiesioginis “vs” atidėtas – 0,24
- Atlygis – 0,31

“Kontroliuojamojo pobūdžio GR,
pvz., teigiant, kad mokiniai užduotis atliko taip,
kaip ir „turėjo“ atlikti,
poveikis buvo dar didesnis (- 0,78).”

Hattie, Timperley, 2007

Tipas	Poveikių skaičius	Poveikio dydis
„Teisingumo“ grįžtamasis ryšys		
Teisingai	114	0,43
Neteisingai	197	0,25
„Užduoties“ grįžtamasis ryšys apie pokyčius lyginant su ankstesniais bandymais		
Taip	50	0,55
Ne	380	0,28
„Užduoties“ grįžtamasis ryšys, kuris mažina mokinio drąsą		
Taip	49	–0,14
Ne	388	0,33
Giriamasis grįžtamasis ryšys apie užduotį		
Taip	80	0,09
Ne	358	0,34

Kompiuterinis grįžtamasis ryšys

Taip	87	0,41
Ne	337	0,23

Grįžtamojo ryšio suteikimo kartų skaičius

Daug	97	0,32
Mažai	171	0,39

Užduoties sudėtingumas

Labai sudėtinga	107	0,03
Nesudėtinga	114	0,55

Tikslų nustatymas

Sunkiai pasiekiami tikslai	37	0,51
Lengvai pasiekiami tikslai	373	0,30

Grėsmė savigarbai

Didelė grėsmė	102	0,08
Maža grėsmė	170	0,47

Taigi,

**KUR DĒMESYS,
TEN ENERGIJOS PLIŪPSNYS**

GR teikimo būdai

- Per emocijas
- Apeliuojant į pastangas, motyvaciją ir įsitraukimą
- Supažindinant su pažinimo procesais
- Pertvarkant turimas sampratas
- Pabrėžiant mokinio teisumą / neteisumą
- Paaiškinant, kur galima / reikia rasti informacijos
- Parodant alternatyvas

GR pagal J. Hattie

4 lygmenimis:

- Užduoties
- Proceso
- Savireguliacijos
- Savojo „AŠ“

3 svarbūs klausimai:

- Ko siekiu?
- Kaip to siekiu?
- Ką planuoju (ko sieksiu) toliau?

Padirbėkime...

- 7 min individualiai
- 15 min diskusija grupelėse
- Pristatymas

Grįžtamosios informacijos vaidmuo

vienas naudingiausių mokymosi veiksnių, tačiau...
ir vienas nepastoviausių (J. Hattie, 2012)

Teigiamas poveikis, kai:

- Ugdymas, mokymasis ir vertinimas glaudžiai **susiję**
- Vertinimas **naudojamas** mokymosi siekiniams – padeda įgyti ir apdoroti naujas žinias, pasirinkti mokymosi būdą, didina mokymosi motyvaciją
- Vertinimo informacija **reflektuojama** ir vertinimo duomenys naudojami veiklai planuoti, tobulinti

Pavyzdžiui,

GR, mokinių aktyvinimas ir darbo užduotys

Kuo skiriasi mėlynai nuspalvintos užduotys nuo kitų?

- Kas gali pasakyti, ko mokėmės praėjusią pamoką?
- Pagalvokite ir po to pasidalinkite su suolo draugu, ką aptarėme praeitą pamoką. Tam turite 2 minutes. Tada aš pakviesiu pasisakyti kiekvieną.
- 30 minučių dirbote prie užduoties. Kas iš jūsų grupės gali man pristatyti grupės darbo rezultatus?
- Kaip manote, kuo būtų galima paaiškinti <...> dėsni? Užrašykite savo atsakymus ir paduokite suolo kaimynui. Jis turi papildyti bei pakomentuoti užrašus ir grąžinti atgal. Po dešimties minučių paklausinėsiu kelis iš jūsų.
- Donatai, vakar kalbėjome apie momentinio miego reiškinį. Paaiškink šį reiškinį klasei. Gali naudotis savo užrašais.
- Kiekvienas turi 30 sekundžių laiko pamąstyti apie momentinio miego reiškinį. Tada grupių nariai greitai pasikeičia nuomonėmis, tam skirtos 3 minutės. Iš pradžių kiekvienas pasako savo nuomonę, tada galite diskutuoti. Bet kuris iš jūsų gali būti paprašytas pristatyti svarstymo rezultatus klasei.

Grįžtamojo ryšio informacija turi
auginti žmogų

Užduotis

- Susipažinkite su informacija lentelėje apie skirtingų ugdymosi poreikių mokinių ugdymo organizavimą.
- Pasižymėkite užrašuose:
su kuriais mokiniais Jums lengviausiai dirbti, teikti GR? Kodėl?

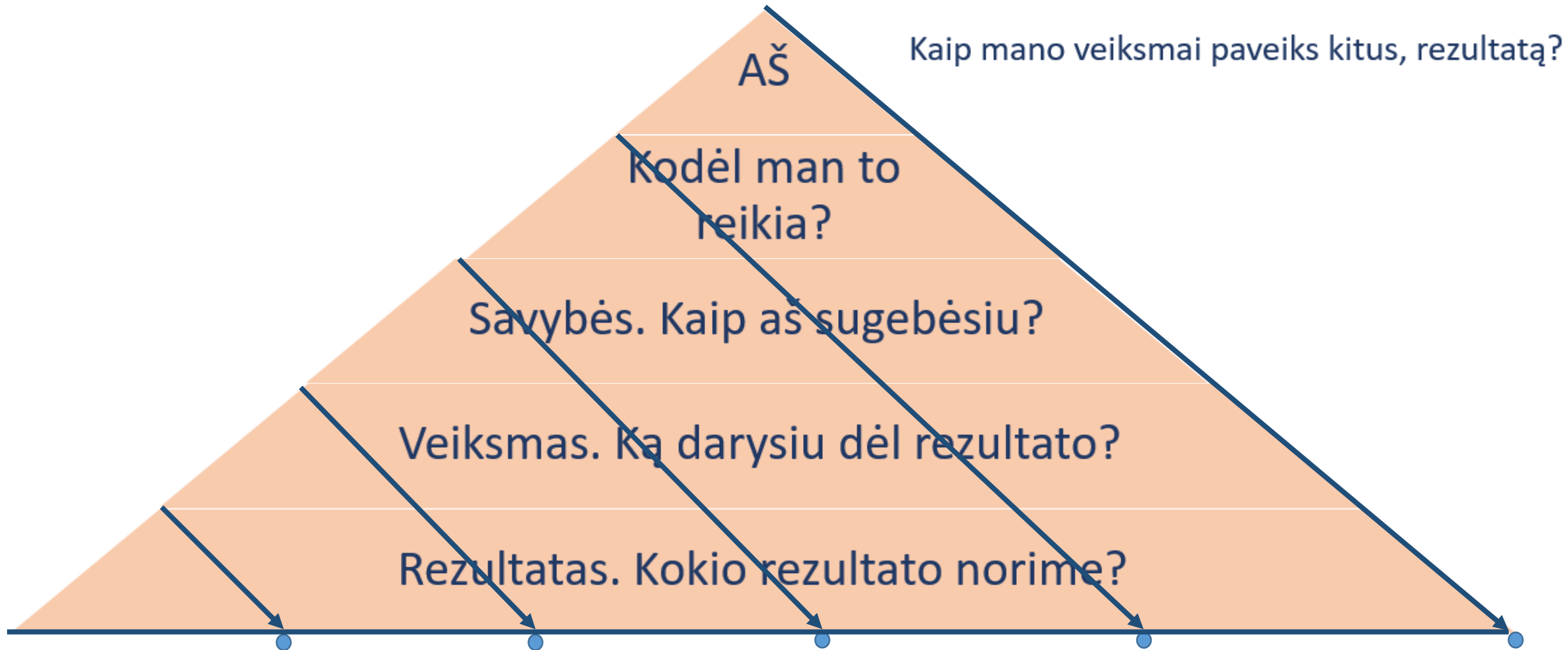
Užduotis

Aptarkite su kolegomis grupėje:

- 1) ką Jūs jau darote atliepdami skirtingus mokinių poreikius?
- 2) ko reikėtų imtis, kaip reikėtų keisti pamokos planavimą ir organizavimą?
- 3) Kokios pagalbos reikėtų? Kas ją galėtų suteikti?

Kaip **GR** susijęs su asmeniniu įsipareigojimu?

Ar aš noriu valdyti procesus ir kurti ateitį?

Komandinis įsipareigojimas...

Elektrėnų KK siekiamas rezultatas per LL3 veiklas

Kokios komandos **veiklos** gerins mokinių pažangos /pasiekimų duomenis?

Kokius duomenis norime gerinti?

GR bendras tikslas –

suprasti situacijas ir problemas:

- Ką aš pats turiu daryti?
- Kokių pastangų įdėti?
- Kokių žinių įgyti?
- ...
- Kokios naudos tikiuosi iš GR?

Užduotis grupėse – kokios veiklos užtikrins GR sėkmę kiekvienoje pamokoje?

Parašykite, kaip / kuo kiekvienas gali prisidėti prie sėkmės?

Mokytojas	Administracija	Mokinys	Mokinio tėtis / mama

Idējos ...

1 metodas: mano stiprybės ir silpnybės	13
2 metodas: stiprybių raidos etapai	15
3 metodas: Johari langas	17
4 metodas: latentinės stiprybės	19
5 metodas: koks jūs esate kitų akimis?	21
6 metodas: savo įvaizdžio palyginimas su tuo, kokius jus mato kiti	22
7 metodas: kito asmens stiprybių vertinimas	26
8 metodas: nesaugumo jausmo aptarimas	28
9 metodas: pirmas išpūdis	30
10 metodas: latentinės savybės	32
11 metodas: komandos atsiliepimai	34
12 metodas: savybių vaizdavimas	37
13 metodas: komandos pusiausvyros ištyrimas	39
14 metodas: komandos standartai	41
15 metodas: prisistatymas	42
16 metodas: neverbalinis elgesys	44
17 metodas: savo nuomonės apie konkrečią funkciją formavimas	45
18 metodas: vertinimas	47
19 metodas: apšilimas prieš mokymus	48
20 metodas: personalo vertinimas	49

- Paklauskite, ar galima išsakyti nuomonę
- Prisiimkite atsakomybę už savo mintis, sakydami „aš“, o ne „jūs“
- Nuomonę reikškite konstruktyviai, skatinamai ir dėl tokių klausimų, kuriuos kitas žmogus gali kaip nors paveikti
- Grįžtamajam ryšiui taip parinkite laiką, kad kitam būtų patogiau klausytis
- Prisiminkite, kad nereikia versti kito žmogaus su jumis sutikti, reikia, kad išgirstų jūsų nuomonę
- Teikdami grįžtamąjį ryšį pasakykite žmogui, ką matėte jį veikiantį ką girdėjote jį sakantį
- Stenkitės grįžtamąjį ryšį teikti nedelsiant
- Įsitinkite, kad kitas suprato, ką turėjote galvoje
- Padėkokite kitam žmogui, kad klausėsi jūsų nuomonės

Grįžtamojo ryšio suteikimo pavyzdžiai:

- Paprastas:
 - „Kaip jums sekėsi?“
 - „Ar norėtumėte sužinoti, kaip tai atrodė iš šalies?“
- Teigiamas/Neigiamas/Teigiamas – sluoksniuota konstrukcija:
 - „Kai jūs... aš pagalvojau...“
 - „Kai jūs ... aš jaučiau ...“
 - „Kai jūs ... aš pastebėjau ...“
- Rekomendacijos:
 - „Manau, kad jums derėtų daryti daugiau ... kadangi ...“
 - „Manau, kad jums reikėtų daryti mažiau kadangi ...“
 - „Norėčiau, kad tęstumėte kadangi ...“
- Informacija:
 - Papasakokite joms, ką jos darė
 - Papasakokite joms, koks buvo rezultatas
 - Papasakokite, ką joms siūlytumėte daryti

Šaltinis: <http://avmi.lt/ementoryste/tema/griztamasis-rysys>

(Žinių patikrinimui atlikite šį testą).

Talka įgyvendinant...

IQES online Lietuva

Instrumentai mokyklos veiklos kokybei įsivertinti ir tobulinti

[Kontaktai](#) | [Registracija](#) | [Registracijos vardas](#)

Pagrindinis puslapis

Mokymasis

Mokytojams

Mokykloms

Biblioteka

Vertinimo centras

Vartotojo vardas:

Slaptažodis:

► [Pamiršote slaptažodį?](#)

[Registracijos vardas](#)

Vartotojo vardas:

Kiekvienam mokyklos mokytojui
prieinama nuasmeninta paskyra

Slaptažodis:

1. Grįžtamasis ryšys ir instrumentai refleksijai **mokytojams**
2. Gerosios patirties pavyzdžiai ir padalomoji medžiaga.
3. Metodų portfeliai pamokos tobulinimui
(pvz., **mokymasis bendradarbiaujant; vizualizavimas pamokoje**)

Pamoka ir mokymasis

Mokinių grįžtamasis ryšys

Kaip organizuoti grįžtamąjį ryšį

Trumpos grįžtamojo ryšio formos

Kolegialus grįžtamasis ryšys

Kam reikalingas grįžtamasis ryšys?

Moderavimo metodų portfelis

Trumpos dialoginės grįžtamojo ryšio formos

Mokinių grįžtamasis ryšys, adresuotas mokytojams ir bendraklasiams

Trumpos grįžtamojo ryšio formos – tai geriausias būdas remti efektyvų mokinių mokymąsi. Jos padeda mokiniams suvokti savo mokymąsi ir apgalvoti, kaip jų darbo būdas atsiliepia jų mokymosi rezultatams. Mokinių tarpusavio grįžtamasis ryšys lavina jų gebėjimą reflektuoti save ir padeda ugdyti svarbius metakognityvinius gebėjimus. Mokytojui teikiamas mokinių grįžtamasis ryšys suteikia pastarajam galimybę pažvelgti į mokymosi procesus iš mokinių perspektyvos.

«Tie mokytojai, kurie suvokia save kaip besimokančius iš savo pačių daromo poveikio, visų stipriausiai įtakoja mokinių mokymosi procesus ir mokymosi sėkmę. » Šis ko gero pats reikšmingiausias novatoriškos Hattie studijos "Visible learning" (liet. „Matomas mokymasis“) (2009) teiginys nusako pačią esmę: Jeigu mokytojai nuolat stengiasi išsiaiškinti, kaip mokosi mokiniai jų pamokose, kas padeda ir skatina juos mokytis, jie įgyja pagrindinį raktą, atveriantį jiems galimybes teigiamai įtakoti mokymosi procesus.

Trumpos dialoginės grįžtamojo ryšio formos padeda mokytojams pažvelgti į pamokas "mokinių akimis" (Hattie) ir veiksmingai remti savireflektyvų mokinių mokymąsi. Tokios formoms priskiriami:

1. Mokinių tarpusavio grįžtamasis ryšys porose ir grupėse
2. Mokinių grįžtamasis ryšys, teikiamas mokytojui
3. Mokymąsi skatinantis mokytojo grįžtamasis ryšys, teikiamas mokiniams.

Žemiau pateiktas trumpų grįžtamojo ryšio formų rinkinys suteikia mokytojams galimybę pasinaudoti plačiu metodų ir instrumentų repertuaru. Visi metodai yra daugiopai išbandyti praktikoje. Labai svarbu, kad mokiniai matytų, jog mokytojas taiko šiuos metodus dėl to, jog iš tiesų domisi savo pamokos poveikiu.

Apžvalga: Trumpos dialoginės grįžtamojo ryšio formos

Galite pasinaudoti šiomis trumpomis mokinių grįžtamojo ryšio, adresuoto mokytojams ir savo bendraklasiams, formomis:

- GR14 – Įsivertinimas ir mokinių tarpusavio grįžtamasis ryšys: Mano indėlis į grupės darbo sėkmę
- GR17 – Trumpos grįžtamojo ryšio formos apie pamoką
- GR12 – Trumpos grįžtamojo ryšio formos apie pamoką, rinkinys skirtas 10-12 klasėms
- GR15 – Trumpos grįžtamojo ryšio formos apie klasės mikroklimatą
- GR16 – Trumpos grįžtamojo ryšio formos apie mokymosi procesus ir mokymosi sėkmę
- GR13 – Trumpos grįžtamojo ryšio formos apie klasės susirinkimą
- Talkinio šablono – Paruoštukė: Vertinimo talkinys
- GR19 – Trumpos grįžtamojo ryšio formos apie integruotą ugdymą
- GR18 – Trumpos grįžtamojo ryšio formos apie mokymesi bendradarbiaujant taikomą darbą grupėse
- GR01 – Vertinimo konferencija, naudojama įvairiems mokinių grįžtamojo ryšio atvejams
- Grįžtamojo ryšio kortelės iliustruoja naudingas grįžtamojo ryšio taisykles

Kompetencijų ugdymas

Metodinė svetainė

Ieškoti

 Spausdinti

Apie svetainę

Apie projektą

Vartotojo vadovas

Biblioteka

MMKVI

Nuorodos

Kontaktai

KOMPETENCIJŲ UGDYMO PRAKTIKA

→ PAGRINDINIAI KOMPETENCIJŲ UGDYMO ASPEKTAI

Pamoka

Metodai

Sužadinimo, patirties išsiaiškinimo,
motyvavimo metodai

Sužadinimo, patirties išsiaiškinimo,
motyvavimo metodų taikymo pavyzdžiai

Aktyvaus mokymosi metodai

Aktyvaus mokymosi metodų taikymo
pavyzdžiai

Vertinimo ir įsivertinimo, refleksijos metodai

Vertinimo ir įsivertinimo, refleksijos metodų
taikymo pavyzdžiai

Projektai

Filmuota medžiaga

Aktyvaus mokymosi metodai

Mokymo ir mokymosi metodų paskirtis – padėti mokiniui aktyviai mokytis, kontroliuoti, struktūruoti, plėtoti, gilinti informacijos ir idėjų supratimą. Mokymosi metu ypač svarbu skatinti mokinių bendradarbiavimą, kad jie galėtų prisiliesti atsakomybę už savo ir kitų mokymąsi, mokytis vieni kitų padedami, gilinti supratimą persakydami nagrinėjamą informaciją ar idėjas savais žodžiais, diskutuodami. Struktūruoti mokymosi medžiagą mokiniams padeda įvairios lentelės, grafinės tvarkyklės. Apmastę mokymo ir mokymosi situaciją – uždavinius, mokinių mokymosi patirtį, mokymosi medžiagos specifiką – nusprendžiame, ar pateiksime mokiniams naudotinus šablonus ar prašysime jų pačių atrasti tinkamus struktūravimo būdus. Savarankiška aktyvi mokinių veikla – tik dalis darbo. Kad būtų sąmoningai išmokstama, plėtojami mokymosi mokytis gebėjimai, svarbus tinkamas mokytojo ir klasės draugų **atsakas** (grįžtamoji informacija), kuris suprantamas ne kaip skubotas patvirtinimas „teisingai“ / „neteisingai“, bet kaip kryptingas klausinėjimas, kviečiantis permąstyti, pasitikslinti, išsamiau paaiškinti nagrinėjamas sąvokas, reiškinius, priimtus sprendimus, padarytas išvadas. Vadovaudami svarstymams turėtume skatinti pačių mokinių tarpusavio dialogą.

Šiame skyriuje pateikiami šių mokymo ir mokymosi metodų išsamesni aprašai ir taikymo pavyzdžiai:

Darbas grupėmis

Durstinys

Abipusis mokymas

Šešių kepurų metodas

Kampai

Atkaklus klausinėjimas

Praktinis tyrimas

Skaitmeninių mokymosi objektų naudojimas

Grafinės tvarkyklės:

ŽINIŲ APIBENDRINIMAS PASITELKiant ASOCIACIJAS
IR DEMONSTRAVIMĄ (15:02 min.)

<http://www.ugdome.lt/kompetencijos5-8/pagrindinis/kompetenciju-ugdymo-praktika/aktyvaus-mokymo-ir-mokymosi-metodai-ir-ju-taikymo-pavyzdziai/aktyvaus-mokymosi-metodu-aprasymas/>

8 GR žingsniai ugdymo(si) procese

1) Nustatyti tikslą ir paskirtį (KA?)

(išmokimas, emocija, mano darbo įvertinimas, mokinių tarpusavio santykiai...)

8 GR žingsniai ugdymo(si) procese

2) Išsiaiškinti interesus / rasti rūpimas temas (ko?)

(vyksta situacijos diagnozavimas – kas mokiniams įdomu, kokių būdu (metodu) patinka mokytis, koks darbo tempas optimaliausias, ką jie jau žino ir kaip tai panaudoti ugdant)

8 GR žingsniai ugdymo(si) procese

3) Nustatyti GR taisykles ir eigą

(mokiniai žino vertinimo kriterijus, taisykles, kas bus daroma su vertinimo duomenimis, kam jie bus perduoti, už ką bus atsakingas pats mokiny, ko imsis mokytojas)

8 GR žingsniai ugdymo(si) procese

4) Pasirinkti GR metodus ir instrumentus

(GR – abipusei veiklai tobulinti.

Mokytojui apie ugdomojo proceso kokybę, metodinių-didaktinių priemonių tinkamumą,

mokiniui – apie jo p.ažangą ir pasiekimus)

8 GR žingsniai ugdymo(si) procese

- 5) Duomenų apdorojimas ir interpretavimas (pats mokytojas)
- 6) Duomenų apdorojimas ir interpretavimas drauge su mokiniais
- 7) Duomenų apdorojimas ir interpretavimas su kolegomis

Duomenų vertinimas iš skirtingų perspektyvų

8 GR žingsniai ugdymo(si) procese

8) Ataskaita sau pačiam ir kitiems.

GR ir „kvalifikuotas vertinimas“ nėra tapatu!

GR METODAI...

Pavyzdys:

Kas man padeda mokytis? Parašyk 3 dalykus, kurie mokytis ...	
padeda	trukdo
1.	1.
2.	2.
3.	3.

iš: trumposios apklausos apie mokymosi procesus ir rezultatus formas
(Kurzfeedbackformen zu Lernprozessen und Lernergebnissen)
www.IQESonline.net

Kaip taikyti mokinių grįžtamąjį ryšį, kad

1. Individualios pastabos(3'):

Prisimink kokį nors pavykusį mokinių grįžtamąjį ryšį : Kuo, remiantis mano asmenine patirtimis, pasižymi geras grįžtamasis ryšys?

individualios pastabos

3. Grupės rezultatas (2'):

Susitarkite ir parenkite

3-5
praktinius patarimus

2. Aptarti (8'):

individualius atsakymus.

Lapas sukamas ratu, kad visi grupės nariai galėtų susipažinti su visomis pastabomis.

individualios pastabos

- „Laisva sritis“: jūsų savybės, kurios yra žinomos jums ir kitiems.
- „Akla dėmė“: savybės, kurias pastebi kiti, bet pats jų nepastebite.
- „Paslėpta sritis“: jūsų savybės, kurios yra žinomos jums, bet nežinomos kitiems.
Šių savybių rodyti kitiems nenorite.
- „Nepažįstamas aš“: savybės, kurių nei pats, nei kiti, jums nepriskirtų.

Schema:

	Pačiam žinoma	Pačiam nežinoma
Žinoma kitiems	Laisva sritis	Akla dėmė
Nežinoma kitiems	Paslėpta sritis	Nepažįstamas aš

Rinkos dalis

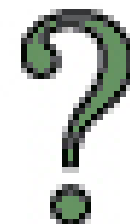
Didelė

Maža

Žvaigždės

Klaustukai

Didelis

Rinkos augimas

Mažas

Melžiamos karvės

Šunys

Ir dar daugiau idėjų:

- **Įsivertinimas**
Nebaigti sakiniai
Klausimai refleksijai
Saldžioji refleksija
Mokymosi dienoraštis
Voratinklis, Žvaigždė
Gebėjimų įsivertinimo kreivė
- **Grupės darbo į(si)vertinimas**
Pyrago dalijimas
Struktūruoti klausimai
Kompetencijų įsivertinimo lentelė
- **Kitų grupių vertinimas**
Vertinimas spalvotais lapeliais
Vertinimas pagal kriterijus

Pavyzdžiai

- <http://www.ugdome.lt/kompetencijos5-8/pagrindinis/kompetenciju-ugdymo-praktika/aktyvaus-mokymo-ir-mokymosi-metodai-ir-ju-taikymo-pavyzdziai/vertinimo-ir-isivertinimo-refleksijos-metodu-taikymo-pavyzdziai/dienorastis/#title>

Ugdymo kokybė yra istorinė kategorija.

(B. Bitinas, 2000)

Ir pamokoje viskas nuo požiūrio?

- **Transcendentinė koncepcija** akcentuoja puikumo ir tobulumo bendrą suvokimą už pažinimo ribų. Nereikalaujama kokybės matavimų ir vertinimų.
- **Produkto vertinimu** – kokybė suprantama kaip produkto sudėtinių dalių, savybių ir požymių kiekybiniai skirtumai.
- **Vartotojų poreikiais ir lūkesčiais** pagrįsta koncepcija nurodo, kad vartotojų poreikiai, lūkesčiai bei jų pasitenkinimas turi būti matuojami ir vertinami, nes tai sudaro kokybę.
- **Gamybos praktika** grįsta koncepcija – tai atitikimas standartams, parametrams, techninėms sąlygoms.
- **Verte** pagrįsta koncepcija pabrėžia ryšį tarp kokybės ir produkto gamybos išlaidų ir kainų.

(D. Garvin, cit. pagal D. Pociūtė, V. Janušauskienė, R. Vitkauską, 2005)

Trys filosofijos tipai.

Fritz Perls (1893–1970)

Pirma, tai aistringas noras viską aprašyti, kurį angliškai geriausia įvardinti „aboutism“. Mes nuolat apie kažką kalbam, tikslinam sąvokas, jas vėl svarstom, ir niekas neįvyksta. Šiuo atveju nuolat vaikščiojama aplinkui, teoretizuojama, tačiau esmė lieka nepaliesta.

Fritz Perls

Kita filosofija – moralizmas (angl. „shouldism“). Ji nuolat kažko reikalauja ir nurodinėja. Ji pateikia šimtą tūkstančių komandų, net nesigilindama, kurias iš jų žmogus šiuo metu geba įgyvendinti. Paradoksalu, kad labai daug žmonių įsitikinę, jog pakanka panaudoti formulę, kurioje yra žodžiai „tu privalai“, ir viskas jau padaryta, tikrovė pakeista.

Šaltinis:

„Kelionė“, 2018, Nr. 11(6)

Trečioji filosofija – tai, ką vadinu egzistencializmu. Tai bandymas įsisąmoninti tikrovę ir laisvę keistis. Čia atmetamas instinktų determinizmas ir teigiama, kad žmogus yra sistema, siekianti atstatyti balansą. Klaidos čia suvokiamos ne kaip nuosprendžiai, bet kaip tai, ką dera pripažinti, jei norime išsilaivinti nuo jų padarinių. Svarbiausia, turime įsisąmoninti, kad daugiaprasmiškumas yra neišvengiamas mūsų egzistencinio ribotumo palydovas, kurio negalime atsikratyti, kurio neturime bijoti ir kuris neturi tapti kliūtimi mūsų autentiškam vidiniam augimui.

Šaltinis:

„Kelionė“, 2018, Nr. 11(6)

Kelionė 2018 m. Nr. 11(6)

Fritz Perls (1893–1970)

Daug kas prasideda nuo požiūrio ...

Mokytojų atestacijos nuostatai		OFSTED (Anglija)
Geba numatyti konkrečius ugdymo tikslus ir uždavinius		Kokią <u>pažangą</u> padarė mokinai?
Geba planuoti ugdymo turinį		Ar pasiektas <u>planuotas pasiekimų lygis</u> ?
Geba parinkti ir taikyti ugdymo būdus bei metodus		Ar atsižvelgiama į <u>kontekstą</u> ?
Geba tinkamai parinkti mokymo ir mokymosi medžiagą		Ar tikslai ir užduotys <u>kelia priimtinus iššūkius</u> visiems mokiniams?
Geba atskleisti ugdymo turinį		Ar vertinimas <u>padedą mokymuisi</u> ? • Tikslai • Sėkmės kriterijai • Įsivertinimas, bendraklasių vertinimas • Paviršutinio ir <u>giluminio mokymosi</u> savireguliacijai padedantis <u>grižtamais ryšys</u>
Geba kurti ugdymo ir ugdymosi aplinką		
Geba naudoti laiką ir išteklius		
Geba vertinti mokinių pasiekimus ir pažangą		

(sudarė P. Gudynas, 2012)

uose tinkluose 'po savo nuotrauka, hormonas dopaminas.

nių elgesys tapo naująja norma ir kad kvapą gniaužiantys nuotykių nutinka visiems, išskyrus mus. Tai nėra tiesa – tiesiog šie dalykai internete mums dažniau demonstruojami.

Kad ir kaip būtų, net tai, kas įspūdingiausia, mus paveikia tik trumpam. Esame ištroškę vis naujų stimulų. Būtent todėl taip sunku išverti ilgas šeiminines vakarienes, po stalu slapta netikrinant telefono. Realus gyvenimas atrodo turintis mažiau skonio ir spalvų – jausmas toks, tarsi grįžus iš atrakcionų parko vienintelė namie laukianti ramoga būtų spalvinimo knygelė.

Kontrolė pagundų pasaulyje
inoma, internetas turi daugybę praešumų. Jei mokame ieškoti, jame per kelias akimirkas galime rasti informaci-

Interneto poveikis smegenims: kas iki šiol ištirta?

Užduotims skiriame mažiau dėmesio ir daugiau atidėliojame

Internetas skatina atidėlioti. Pierso Steelo tyrimai rodo, kad XX a. 8-ajame dešimtmetyje atidėliojimo mastai buvo mažesni keturis kartus. Dėl to kaltas ne vien internetas, tačiau dėl jo daugybė pagundų tampa pasiekiamos ranka: galime skaityti juokus, žiūrėti filmukus, bendrauti su draugais... Kad ir kokia būtų mūsų silpnybė, ją rasime internete vieno mygtuko paspaudimu.

Nebesistengiamo prisiminti

Tyrimai rodo, kad kai žmonių prašoma įsiminti informaciją ir pasakoma, jog ši informacija vėliau bus ištrinta, jie ją įsimena geriau nei tais atvejais, kai sakoma, kad informacija išliks prieinama. Žinodami, kad informacija visada laukia mūsų (kaip internete), nesivarginame jos įsidėmėti.

Mažesnis kūrybiškumas

Kai kurie tyrėjai teigia, kad atmintis yra būtina kūrybiškumui. Neuromokslininkas Williamas Klemas įsitikinęs, kad kūrybiškumas kyla iš proto, kuris daug žino ir daug prisimena. O šiais laikais, kai viskas pasiekama prisijungus prie interneto, atsiminti stengiamės vis mažiau.

Technologijoms užtenka vos poros valandų, kad pakeistų smegenis

Gary Smallo tyrimai atskleidė, kad naršymas internete gali pakeisti smegenis vos per kelias valandas. Patyrusiems ir naujiems interneto vartotojams buvo duoda naršyti internete – buvo skenuojamos jų smegenys. Patyrusių asmenų smegenų veikla smarkiai skyrėsi: smegenų aktyvumas buvo daug didesnis vietose, susijusiose su trumpalaikiai atmintimi ir sprendimų priėmimu. Tačiau jau po šešių dienų, naujokams kasdien praleidus po vieną papildomą valandą internete, smegenų aktyvumas tapo kone identiškas. Tai sufleruoja, kad interneto poveikis smegenims yra momentiškesnis, nei daug kas įsivaizduoja.

Tampame fiziškai priklausomi

Net atsijungę nuo technologijų, ilgimės stimuliacijos, kurią teikia įrenginiai. Dėl to kaltas smegenyse išsiskiriantis cheminis elementas dopaminas – jis teikia malonumą, skatina ieškoti vis naujų emocinių aukštumų ir sukelia priklausomybę.

Esame nuolat išsiblaškę

Kai esame prisijungę, mus atakuoja informacijos pliūpsniai, kurie stimuliuoja ir užgožia aplinkinį pasaulį. Net kai atsijungiame, mums sunku susikaupti – nuolat ieškome greitos stimuliacijos šaltinių. Tai gali kenkti mūsų darbui, santykiams ir mąstymo procesams.

Internetas gali padėti proto aštrumui

Nors daug kalbama apie psichologines interneto grėsmes, protingai naudodamiesi technologijomis galime daug išlošti. Anot G. Smallo, internetas skatina smegenų mankštą – panašiai kaip kryžiažodžių sprendimas. Ši stimuliacija gali padėti vyresnio amžiaus žmonėms išlaikyti proto aštrumą. Nemažai tyrimų atlikta ir su vaizdo žaidimais: pastebėta, kad jie gerina reakcijos laiką, koordinaciją tarp akių ir rankų judesių, taip pat erdvinio mąstymo gebėjimus.

Internetas poveikis smegenyse kas iki šiol ištirta?

Užduotims

skiriame

mažiau dėmesio

ir daugiau

atidėliojame

Internetas skatina atidėlioti. Pierso Steelo tyrimai rodo, kad XX a. 8-ajame dešimtmetyje atidėliojimo mastai buvo mažesni keturis kartus. Dėl to kaltas ne vien internetas, tačiau dėl jo daugybė pagundų tampa pasiekiamos ranka: galime skaityti juokus, žiūrėti filmukus, bendrauti su draugais... Kad ir kokia būtų mūsų silpnybė, ją rasime internete vieno mygtuko paspaudimu.

Nebesistengiamo

prisiminti

Tyrimai rodo, kad kai žmonių prašoma įsiminti informaciją ir pasakoma, jog ši informacija vėliau bus ištrinta, jie ją įsimena geriau nei tais atvejais, kai sakoma, kad informacija išliks prieinama. Žinodami, kad informacija visada laukia mūsų (kaip internete), nesivarginame jos įsidėmėti.

Mažesnis

kūrybiškumas

Kai kurie tyrėjai teigia, kad atmintis yra būtina kūrybiškumui. Neuromokslininkas Williamas Klemas įsitikinęs, kad kūrybiškumas kyla iš proto, kuris daug žino ir daug prisimena. O šiais laikais, kai viskas pasiekama prisijungus prie interneto, atsiminti stengiamės vis mažiau.

Technologijoms

užtenka vos

poros valandų,

kad pakeistų

smegenis

Gary Smallo tyrimai atskleidė, kad naršymas internete gali pakeisti smegenis vos per kelias valandas. Patyrusiems ir naujiems interneto vartotojams buvo duoda naršyti internete – buvo skenuojamos jų smegenys. Patyrusių asmenų smegenų veikla smarkiai skyrėsi: smegenų aktyvumas buvo daug didesnis vietose, susijusiose su trumpalaikė atmintimi ir sprendimų priėmimu. Tačiau jau po šešių dienų, naujokams kasdien praleidus po vieną papildomą valandą internete, smegenų aktyvumas tapo kone identiškas. Tai sufleruoja, kad interneto poveikis smegenims yra momentiškesnis, nei daug kas įsivaizduoja.

Tampame

fiziškai

priklausomi

Net atsijungę nuo technologijų, ilgamės stimuliacijos, kurią teikia įrenginiai. Dėl to kaltas smegenyse išsiskiriantis cheminis elementas dopaminas – jis teikia malonumą, skatina ieškoti vis naujų emocinių aukštumų ir sukelia priklausomybę.

Esame nuolat

Kai esame prisijungę, mus atakuoja informacijos pliūpsniai, kurie stimuliuoja ir užgožia aplinki-

Ir daugiau atidėliojame	
Nebesistengiame prisiminti	Tyrimai rodo, kad kai žmonių prašoma įsiminti informaciją ir pasakoma, jog ši informacija vėliau bus ištrinta, jie ją įsimena geriau nei tais atvejais, kai sakoma, kad informacija išliks prieinama. Žinodami, kad informacija visada laukia mūsų (kaip internete), nesivarginame jos įsidėmėti.
Mažesnis kūrybiškumas	Kai kurie tyrėjai teigia, kad atmintis yra būtina kūrybiškumui. Neuromokslininkas Williamas Klemas įsitikinęs, kad <u>kūrybiškumas kyla iš proto, kuris daug žino ir daug prisimena</u> . O šiais laikais, kai viskas pasiekama prisijungus prie <u>interneto, atsiminti stengiamės vis mažiau</u> .
Technologijoms užtenka vos poros valandų, kad pakeistų smegenis	Gary Smallo tyrimai atskleidė, kad naršymas internete gali pakeisti smegenis vos per kelias valandas. Patyrusiems ir naujiems interneto vartotojams buvo duoda naršyti internete – buvo skenuojamos jų smegenys. Patyrusių asmenų smegenų veikla smarkiai skyrėsi: smegenų aktyvumas buvo daug didesnis vietose, susijusiose su trumpalaikė atmintimi ir sprendimų priėmimu. Tačiau jau po šešių dienų, naujokams kasdien praleidus po vieną papildomą valandą internete, smegenų aktyvumas tapo kone identiškas. Tai sufleruoja, kad interneto poveikis smegenims yra momentiškesnis, nei daug kas įsivaizduoja.
Tampame fiziškai priklausomi	Net atsijungę nuo technologijų, ilgimės stimuliacijos, kurią teikia įrenginiai. Dėl to kaltas smegenyse išsiskiriantis cheminis elementas dopaminas – jis teikia malonumą, skatina ieškoti vis naujų emocinių aukštumų ir sukelia priklausomybę.
Esame nuolat išsiblaškę	Kai esame prisijungę, mus atakuoja informacijos pliūpsniai, kurie stimuliuoja ir užgožia aplinkinį pasaulį. Net kai atsijungiame, mums sunku susikaupti – nuolat ieškome greitos stimuliacijos šaltinių. Tai gali kenkti mūsų darbui, santykiams ir mąstymo procesams.
Internetas gali padėti proto aštrumui	Nors daug kalbama apie psichologines interneto grėsmes, protingai naudodamiesi technologijomis galime daug išlošti. Anot G. Smallo, internetas skatina smegenų mankštą – panašiai kaip kryžiažodžių sprendimas. Ši stimuliacija gali padėti vyresnio amžiaus žmonėms išlaikyti proto aštrumą. Nemažai tyrimų atlikta ir su vaizdo žaidimais: pastebėta, kad jie gerina reakcijos laiką,

Nebeįsistengiamė prisiminti	Tyrimai rodo, kad kai žmonių prašoma įsiminti informaciją ir pasakoma, jog ši informacija vėliau bus ištrinta, jie ją įsimena geriau nei tais atvejais, kai sakoma, kad informacija išliks prieinama. Žinodami, kad informacija visada laukia mūsų (kaip internete), nesivarginame jos įsidėmėti.
Mažesnis kūrybiškumas	Kai kurie tyrėjai teigia, kad atmintis yra būtina kūrybiškumui. Neuromokslininkas Williamas Klemas įsitikinęs, kad kūrybiškumas kyla iš proto, kuris daug žino ir daug prisimena. O šiais laikais, kai viskas pasiekama prisijungus prie interneto, atsiminti stengiamės vis mažiau.
Technologijoms užtenka vos poros valandų, kad pakeistų smegenis	Gary Smallo tyrimai atskleidė, kad naršymas internete gali pakeisti smegenis vos per kelias valandas. Patyrusiems ir naujiems interneto vartotojams buvo duoda naršyti internete – buvo skenuojamos jų smegenys. Patyrusių asmenų smegenų veikla smarkiai skyrėsi: smegenų aktyvumas buvo daug didesnis vietose, susijusiose su trumpalaikė atmintimi ir sprendimų priėmimu. Tačiau jau po šešių dienų, naujokams kasdien praleidus po vieną papildomą valandą internete, smegenų aktyvumas tapo kone identiškas. Tai sufleruoja, kad interneto poveikis smegenims yra momentiškesnis, nei daug kas įsivaizduoja.
Tampame fiziškai priklausomi	Net atsijungę nuo technologijų, ilgimės stimuliacijos, kurią teikia įrenginiai. Dėl to kaltas smegenyse išsiskiriantis cheminis elementas dopaminas – jis teikia malonumą, skatina ieškoti vis naujų emocinių aukštumų ir sukelia priklausomybę.
Esame nuolat išsiblaškę	Kai esame prisijungę, mus atakuoja informacijos pliūpsniai, kurie stimuliuoja ir užgožia aplinkinį pasaulį. Net kai atsijungiame, mums sunku susikaupti – nuolat ieškome greitos stimuliacijos šaltinių. Tai gali kenkti mūsų darbui, santykiams ir mąstymo procesams.
Internetas gali padėti proto aštrumui	Nors daug kalbama apie psichologines interneto grėsmes, protingai naudodamiesi technologijomis galime daug išlošti. <u>Anot G. Smallo, internetas skatina smegenų mankštą – panašiai kaip kryžiažodžių sprendimas. Ši stimuliacija gali padėti vyresnio amžiaus žmonėms išlaikyti proto aštrumą. Nemažai tyrimų atlikta ir su vaizdo žaidimais: pastebėta, kad jie gerina reakcijos laiką,</u>

Talka mokytojui – ugdymo(si) tikslų taksonomijos

- B. Bloomo;
- R. J. Marzano;
- SOLO

Kodėl?

- Ugdyti(s) įprotį mąstyti
- Jaukintis problemų sprendimu grįstą, patirtinį, darbo stilių, tempą atitinkantį mokymą(si)
- Mokytojai lengviau koordinuoti ugdymą(si)

B. Bloomo taksonomija jau lyg ir prisijaukinta

- ją matome ir mokyklos erdvėse,
- matome pamokose, NŠ veiklose, renginiuose...

Užduotis. Pasitikrinkime...

Stratuliojo, o karkai vilni

Pluko ir pradulo daryje.

Visi tilai buvo matilni

Ir kevi magutai luko ja.

Atsakykite į klausimus:

1. Ką karkai veikė daryje?

2. Kaip apibūdintumėte tilus?

3. **Ką galėtumėte papasakoti apie kevis magutus?**

Ar mokiniams būtina suvokti medžiagą, kad atsakytų į šiuos klausimus, kurie tiesiogiai susiję su duotu tekstu?

Klausimai pagal Bloom'o taksonomiją (1)

Lygmuo	Klausimų pavyzdžiai
Žinios (faktiniai klausimai)	Kas atsitiko, kai.....? Kur yra.....? Kada.....? Nustatykite..... Palyginkite..... Apibrėžkite.....
Supratimas (parodo, kaip suprantama sąvoka)	Aprašykite: Kuris iš šių yra pavyzdys ? Kokius teiginius patvirtina duotoji informacija? Paaiškinkite grafiką
Taikymas (parodo, kaip suprantama praktinė nauda)	Parodykite, kaip gali būti panaudota paaiškinti Paaiškinkite, kodėl įvyko Kokios (literatūros, gramatikos) taisyklės gali būti taikomos paaiškinti reiškiniui

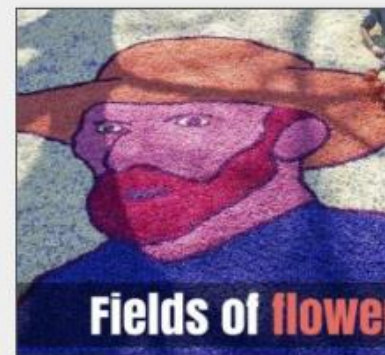

TUR

VISKAS ĮS

NORI

Related Presentation

Fields of flowers -With 7 bulbs in bloom this spring total of 800 varieties of tul

Klausimai pagal Bloom'o taksonomiją (2)

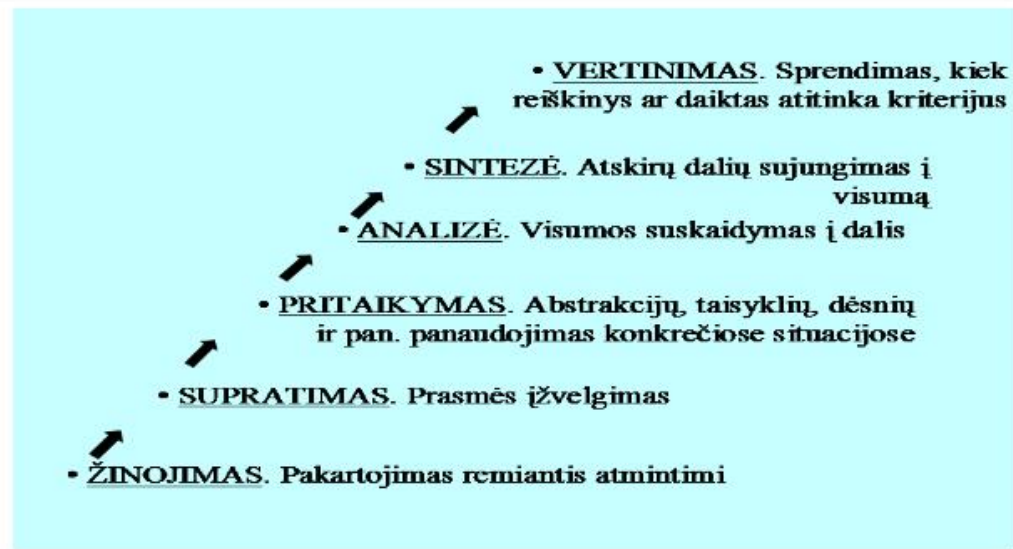

Analizė (gebėjimas parodyti santykius tarp komponentų)	Palyginkite Supriešinkite ir Kokios yra reikšmingos savybės? Parodykite ir skirtumus. Suklasifikuokite Apibendrinkite, remdamiesi ir sąsaja. Raskite savo klaidas, susijusias su šia tema. Koks požiūris būtų tinkamesnis?
Sintezė (gebėjimas dalis logiškai jungti į visumą)	Sudarykite Kaip jūs patikrintumėte (hipotezę, prielaidą, idėją, teiginį)? Kaip sukurtumėte ? Nustatykite svarbiausias temas ir pavyzdžius. Padarykite konkrečias išvadas, pagrįstas apibendrinimais.
Įvertinimas (gebėjimas daryti išvadas ir nuspręsti remiantis analize bei sinteze)	Nustatykite, ar Aratitinka kriterijus? Kodėl taip arba ne? Ar ...yra geras ... pavyzdys? Kodėl? Kokiais kriterijais nustatysite pagrįstumą? Kaip formulavote šiuos kriterijus? Pagrįskite jų tinkamumą.

Related Pre

Fields of flower
bulbs in bloom
total of 800 vari

8 pav. B.S. Bloomo (1956) kognityvinės srities taksonomijos lygmenys

Kuriame lygmenyje vyksta nuostatų (kompetencijų) formavimas(s)?

R. J. Marzano sukurtoje taksonomijoje pabrėžiama, kad

- *išmokimas yra kokybiškesnis, **kai visi mokymosi procesai atliekami kiek įmanoma sąmoningiau ir motyvučiau.***
- Ugdymo(si) proceso kokybė priklauso nuo dviejų faktorių –
 - besimokančiojo ***pastangų suprasti*** ir
 - ugdytojo ***pastangų padėti*** ugdytiniui *suprasti* mokymosi procesus bei *sąmoningai veikti*.

R. J. Marzano taksonomija

EGO SISTEMA		
Veiklos prasmės apmąstymas ir reikšmės suvokimas (motyvacijos identifikavimas)	Apsisprendimas veikti / neveikti Siekimas veikti kuo efektyviau, veiksmingumo vertinimas	Vertybiniis savojo AŠ ugdymas(is) (veiklos prasmė sau pačiam, emocinės būsenos vertinimas)

METAKOGNITYVINĖ SISTEMA			
Mokymosi tikslų suvokimas ir tikslinimas	Veiklos planavimas, darbo būdų, priemonių pasirinkimas	Proceso stebėjimas, gebėjimų vertinimas	Tikslumas veikiant (kiek padeda turimos žinios?)

KOGNITYVINĖ SISTEMA			
Paieška	Supratimas	Analizė	Žinių panaudojimo
<i>Pris(si)minti, apibūdinti, teigti, atkartoti, įvykdyti pagal nurodymus, atpažinti, žinoti, kur rasti atsakymą</i>	<i>Sintezuoti, žinias atrinkti ir taikyti, interpretuoti, ilustruoti pavyzdžiais, lyginti, perfrazuoti, klasifikuoti, paaiškinti, daryti išvadas</i>	<i>Diferencijuoti, apibendrinti, argumentuoti, analizuoti klaidas / priežastis / pasekmes, išskirti ir aptarti specifiką, sisteminti, priskirti, atskirti, išskirti, dalyti į dalis</i>	<i>Priimti sprendimus, spręsti problemas, generuoti, planuoti, gaminti (kurti, rašyti), projektuoti, atnaujinti, sugalvoti (išrasti), organizuoti (surengti), gebėti taikyti ir mokytis iš patirties, tyrinėti, eksperimentuoti</i>

ŽINIŲ SRITIS		
Informacijos priėmimas	Veikimas įjungiant mąstymo operacijas	Veikimas, kai dominuoja fizinis darbas

R. J. Marzano (2005) atkreipia dėmesį, kad

- vis labiau visuomenė remia visus ugdymo uždavinius, susijusius su **metakognityvinės ir ego sistemų** mąstymu“ (p. 120),

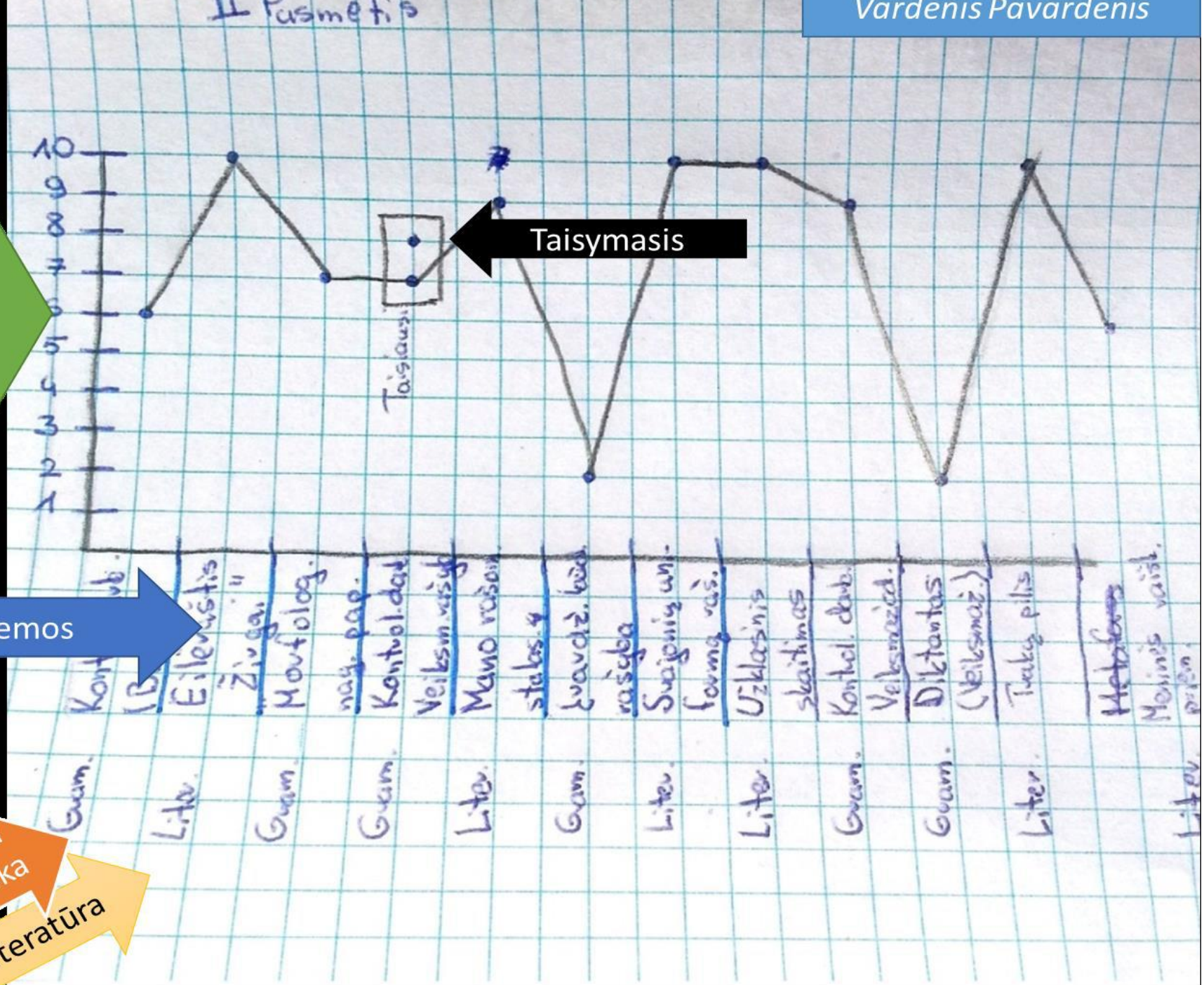
- ir turi pasiūlymą pedagogams:

*„jeigu pedagogai nori, kad kuris žinių komponentas būtų kuo suprantamesnis, ir (arba) siekia ugdyti moksleivių savireguliacinio įgūdžius, tuomet **dėmesys turi būti atkreiptas į metakognityvinės ir ego sistemas tikslus**“.*

- Labiau susitelkiant į metakognityvinę ir ego sistemas, nei į kognityvinius procesus, **sėkmingiau pavyktų daryti įtaką asmens nusiteikimui ir apsisprendimui veikti.**

Grįžtamasis ryšys pasiremiant R. J. Marzano taksonomija

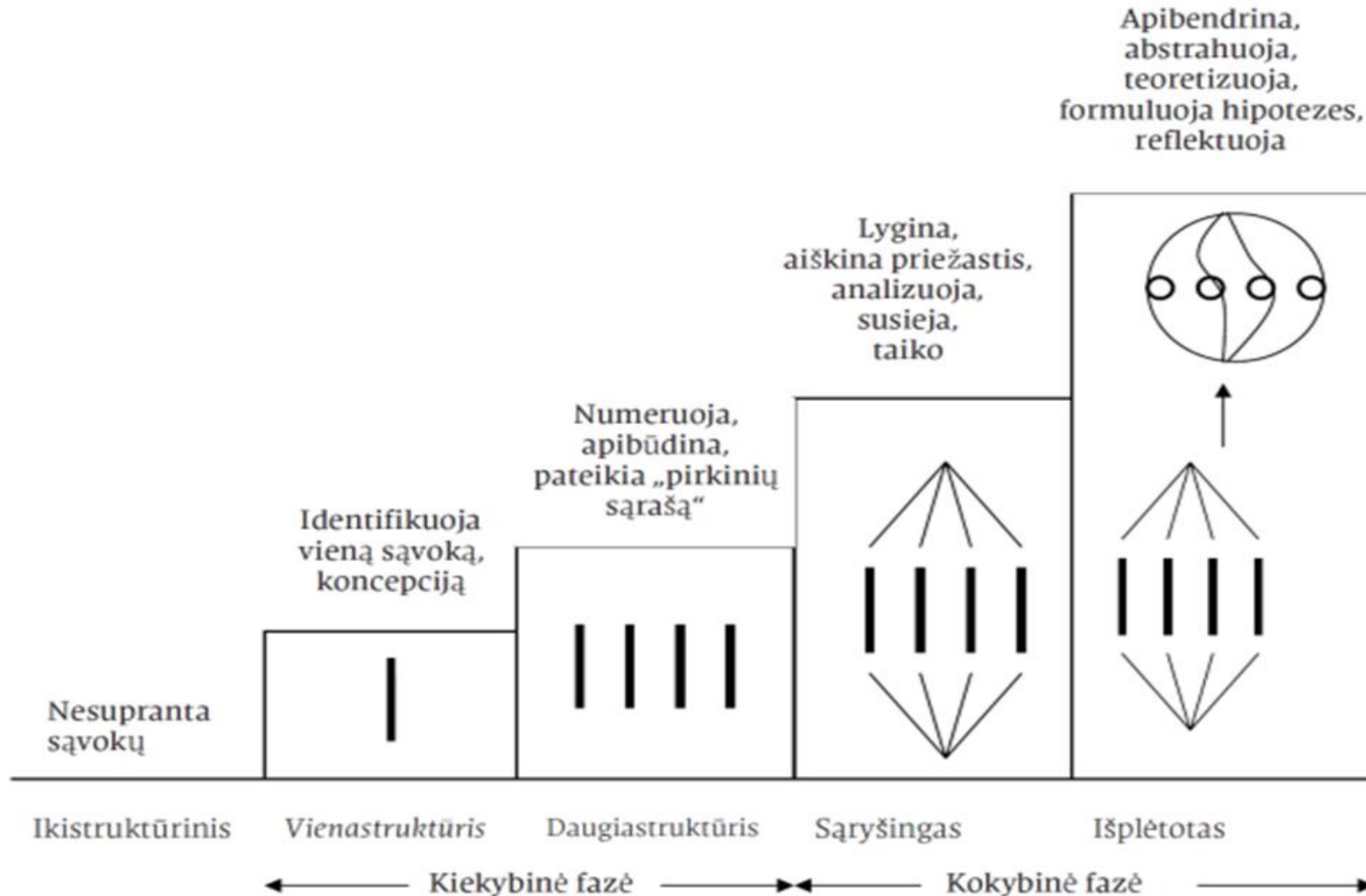
- Ką aš ketinau padaryti ir ką padariau **gerai**?
- Ką galėčiau daryti kitaip?
- Kaip aš jaučiausi?
- Kokie veiksmai padėjo (sutrukdė) man mąstyti?
- Ką aš pastebėjau? Koks buvo poveikis?

Taisymasis

Taisymasis

KAIP FORMULUOTI MOKYMOSI REZULTATUS PAGAL SOLO TAKSONOMIJĄ?

Neturi žinių apie tam tikrą dalykinę sritį	Pateikiamas vienas informacijos aspektas (idėja, faktas, argumentas)	Pateikiami du ir daugiau informacijos aspektų, tačiau jie tarpusavyje nesiejami, neapjungiami	Pateikiami informacijos aspektai (du ir daugiau) siejami, apibendrinami, grupuojami ar kitaip modeliuojami pagal tam tikrą bruožą, principą, kriterijų	Sukuriama apibendrinanti taisyklė, išvada, kurią galima pritaikyti modeliuojant veiklas, išvesti atsakymus, prognozes, hipotezes, kuriant naujas žinias, kurios yra tinkamos ir platesnio spektro situacijoms
1 lygis	2 lygis	3 lygis	4 lygis	5 lygis
Pats žemiausia mokinių žinių ir pasiekimų lygmuo – ugdytinis nesupranta mokomosios medžiagos (arba mažai supranta), naudoja nereikšmingą informaciją, nepateikia prasmingo atsakymo.	Dažniausiai stebimas paprastas išmoktų sąvokų išvardijimas, atkartojimas, gebėjimas atlikti šiek tiek sudėtingesnes veiklas, vadovaujant pedagogui.	Gana nuoseklus žinomų sąvokų išvardijimas, išsamus, su pateikiamais pavyzdžiais pasakojimas ar psichomotorinė veikla, bandoma analizuoti sąvokas, ieškoti veiklos alternatyvų.	atskleidžiamas supratimas, pasižymintis gebėjimu apjungti duomenis veiklų situacijas į vieną visumą. Suprantama, kaip pritaikyti žinias ir patirtis informacijai suprasti ir veiklai atlikti.	Tai aukščiausias žinojimo ir supratimo lygmuo, pasižymintis plačiais apibendrinimais, papildoma informacija, aukščiausio lygmens kognityviniais gebėjimais. Aiškiai matyti gebėjimas pritaikyti medžiagą problemų sprendimui, vyrauja kūrybinis požiūris į mokomąją medžiagą, gebėjimas ją kritiškai vertinti, plėtoti, abstrahuoti.

SOLO taksonomija leidžia

- suplanuoti ir palyginti mokymosi rezultatus (įgytas žinias, jų supratimą ir taikymą) hierarchiniu principu – nuo žemesnių prie aukštesnių, nuo paprastesnių prie sudėtingesnių;
- mokymosi rezultatus skirstyti pagal 2 principus:
 - vadovaujantis *horizontaliuoju* (platumas, kiekybė, pvz., geba nurodyti bent du gero tinkavimo požymius; pateikia vieną x patiekalo gaminimo būdą ir pan.),
 - ir *vertikaliuoju* (gilumas, sudėtingumas, pvz., iš dalies apibūdina pagarbaus elgesio su klientu prasmę, pateikia bent 2 pavyzdžius; aptaria, argumentuoja higienos normų laikymosi būtinumą)

Vykstant edukacinės paradigmos virsmui

Keičiasi ugdymo proceso ir vertinimo samprata bei jų funkcijos.

Sėkmė ateina, kai vertinimas ir ugdymas persipina, vienas kitą pildo, tikslina.

Nuo vertinimo kaip vienkartinio proceso, nuo orientacijos į galutinį rezultatą, nuosekliai einama prie mokinio dalyvavimo ugdymo procese, jo veiklos ir pastangų vertinimo.

Vertinimas ir veiklos planavimas persipynęs, nuolat besitęsiantis,

į mąstymą, į pažangą orientuotas procesas.

Ir dar kai kas...

VERTINIMO KRITERIJAI

- Taisyklingumas (ne daugiau kaip dvi klaidos puslapyje; suskaičiuoti iki 20 angliškai be klaidų);
- Laikas (per dešimt minučių išspręsti dvi lygtis; per minutę perskaityti 60 žodžių);
- Tikslumas (pateikti termometro duomenis dviejų dešimtųjų laipsnio tikslumu);
- Kiekis (aptarti 5 reikšmingus veikėjo bruožus);
- Kokybė (teisingai atlikti krakmolo tyrimą; parašyti taisyklingą rekomendaciją);
- Procentų atitikimas (teisingai parašyti 90 proc. žodžių iš pateikto žodžių sąrašo);
- Reikalaujami žingsniai (išspręsti uždavinį nurodytu būdu);
- Medžiagos naudojimas (iškirpti suknelę, paliekant tik 10 proc. atraižų);
- Saugumas (vairuoti automobilį nepažeidžiant nė vienos saugumo taisyklės)

Pamokos uždavinio individualizavimas pagal mokinių galimybes

- Naudodamiesi pamokoje įgytomis žiniomis mokiniai:
 1. Taisyklingai atliks nurodytą užduočių minimumą (2).
 2. Taisyklingai atliks daugiau negu pusę (5) užduočių.
 3. Taisyklingai atliks visas (7) užduotis.

Pamokos uždavinio individualizavimas pagal mokinių savarankiškumo lygį

- Mokiniai užduotis atliks:
 1. naudodamiesi pagalbine medžiaga (lentele, pavyzdžiu, šablonu ir pan.) ir konsultacijomis.
 2. naudodamiesi pagalbine medžiaga (lentele, pavyzdžiu, šablonu ir pan.)
 3. dirbdami savarankiškai.

Pamokos uždavinio individualizavimas pagal mokinių galimybes

- Naudodamiesi mokytojo klaidų taisymu mokiniai:
 - ištaisys 1 –3 pasirinktas klaidas, išsiaiškins, kaip jų išvengti, ir atliks savikontrolės užduotį.
 - ištaisys vieno tipo klaidas ir mokės paaiškinti, kodėl klydo.
 - ištaisys visas klaidas, motyvuos taisymo būdus.

Užduotis grupėse

Kokie trys dalykai turėtų būtina **nulemti grįžtamojo ryšio sėkmę** Jūsų mokyklose?

- 3-4 min individualiai
- 10 min diskusija grupelėse
- Pristatymas grupei